

Vasile Palade, *Așezarea și necropola de la Bârlad - Valea Seacă (sfârșitul sec. al III-lea - a doua jumătate a sec. al V-lea)*, volum îngrijit de Eugenia Popușoi, Ed. Arc 2000, București, 2004 (245 pagini text + 433 pagini de ilustrații)

Toți arheologii care se preocupă de studierea primelor secole ale erei creștine recunosc importanța majoră a descoperirilor de la Bârlad-Valea Seacă. Aici, între anii 1960 și 1986, s-au desfășurat, cu unele întreruperi, săpături arheologice care au relevat două situri: o așezare (cu 45 de locuințe, la care se adaugă anexe, cuptoare, gropi etc.) și o necropolă, contemporană cu așezarea (cu 547 de morminte). Un imens tezaur informațional ! Despre aceste investigații, de-a lungul anilor, autorul cercetării, arheologul și muzeograful Vasile Palade, a publicat 22 de studii și rapoarte de săpături, având ca țintă finală realizarea unei ample monografii. Soarta a decis însă cu totul altceva ! În 1993, harnicul cercetător ne-a părăsit fără să-și împlinească dorința. Se pare că toată această zestre științifică de excepțională însemnătate să fie pierdută pentru totdeauna.

Dar n-a fost să fie așa ! Iată că de la Bârlad, în mod surprinzător, ne-a parvenit un masiv volum de peste 700 de pagini în care descoperirile de Valea Seacă ne sunt comunicate. Colegele (în principal, Eugenia Popușoi, dar și Nicoleta Arnăut, în calitate de director a Muzeului "Vasile Pârvan" din Bârlad) au reușit un fapt uimitor și deocamdată unic în literatura arheologică românească. Printr-o muncă stăruitoare și printr-un devotament admirabil manifestat pentru amplele investigații întreprinse de fostul lor coleg, au reușit publicarea materialelor și observațiilor reșite din săpăturile de la Valea Seacă.

Parcurgând arhiva de șantier, schițele unor capitole ce urmau să fie înserate în proiectata monografie, notițe uneori sumare sau incomplete, editoarea acestei lucrări, fără să modifice textele sau concepțiile exprimate de V. Palade în lucrările deja publicate, a izbândit să asambleze și să structureze într-o succesiune logică textul unei monografii arheologice asupra celor două situri de la Bârlad - Valea Seacă. Nu putem decât să ne exprimăm o sinceră admirație, cunoscând că alte situri de aceeași importanță științifică au rămas, din nefericire, într-o uitare totală odată cu dispariția cercetătorilor acestora.

Cartea pe care o prezentăm cuprinde 194 de pagini de text și 690 pagini cu figuri. La acestea se adaugă o prefață semnată de cercetătorul ieșean Ion Ioniță care a avizat științific această editare. Un portret al omului, arheologului și muzeografului Vasile Palade este semnat de prof. univ. Dan Gh. Teodor. În fine, o postfață explicită, scrisă cu modestie, explică metoda utilizată de editoarea acestei valoroase lucrări; toate aceste texte fiind traduse în limbile engleză și franceză.

Masiva monografie cuprinde șapte capitole în care sunt analizate descoperirile din așezare, unde s-au găsit între altele și 32 de ateliere de lucrat piepteni de os (cea mai mare descoperire de acest gen din toată aria culturii Sântana de Mureș-Cerneahov). De asemenea, prezentarea celor 547 de morminte (295 de incinerare și 252 de înhumare), cu un bogat și variat inventar funerar (din nou, una dintre cele mai mari necropole de acest gen din spațiul românesc), constituie un alt capitol esențial al monografiei. Având în vedere numai dimensiunile mai sus specificate ne putem lesne imagina importanța cercetărilor întreprinse de V. Palade. Capitolele dedicate studierii diferitelor aspecte: ocupații, manifestări magico-religioase ca și asupra variatelor tipuri de obiecte se bazează deci pe un voluminos material arheologic, ceea ce va permite cercetătorilor să formuleze viitoare concluzii pertinente.

Cred că mă alătur tuturor arheologilor care apreciază această admirabilă restituire a muncii de o viață a fostului nostru coleg. În același timp, nu putem omite nici efortul, nici abnegația și fidelitatea celor de la Bârlad care au realizat masivul volum și care au reușit chiar să sensibilizeze Ambasada U.S.A. de la București care a finanțat această apariție editorială de excepție.

Mircea Ignat